

Αθήνα, 18 Ιουλίου 2022

Αρ. Πρωτ.: 10

Προς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

1) Υπουργός, κ. **Κ. Σκρέκας**

e-mail: secmin@ypen.gr

2) Υφυπουργός Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος, κ. **Ν. Ταγαράς**

e-mail: secdepmin.per@ypen.gr

3) Γ.Γ. Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, κ. **Ευθ. Μπακογιάννης**

e-mail: gramchora@ypen.gr

ΘΕΜΑ: Τοποθέτηση ΣΕΜΠΧΠΑ επί του Σχεδίου Νόμου με τίτλο «Διατάξεις για την απλοποίηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, των περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων και την προστασία του περιβάλλοντος, επείγουσες δασικές, χωροταξικές και πολεοδομικές διατάξεις, θέσπιση πλαισίου για την ανάπτυξη των Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων, αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και ζητήματα κυκλικής οικονομίας»

Αξιότιμοι Κύριοι,

Στις 06/07/2022 τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση το Σχέδιο Νόμου του θέματος, που περιέχει διατάξεις για την περιβαλλοντική αδειοδότηση και την προστασία του περιβάλλοντος, χωροταξικές και πολεοδομικές διατάξεις, καθώς και το πλαίσιο για την ανάπτυξη υπεράκτιων αιολικών πάρκων.

Με δεδομένα τα εξαιρετικά στενά χρονικά περιθώρια της διαβούλευσης, ο ΣΕΜΠΧΠΑ επιθυμεί να εστιάσει στα εξής:

1. Το εν λόγω Σχέδιο Νόμου έρχεται λίγο μετά την ψήφιση στη Βουλή του Νόμου 4951/2022 για τον εκσυγχρονισμό της αδειοδοτικής διαδικασίας Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας - Β' φάση (ΦΕΚ 129 Α'/04.07.2022). Όπως είχε επισημάνει ο ΣΕΜΠΧΠΑ κατά τη συζήτησή του στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου που διέπει την αδειοδότηση των εγκαταστάσεων ΑΠΕ, έρχεται σε μία εξαιρετικά κρίσιμη συγκυρία για την ενέργεια και το κλίμα. Στο πλαίσιο αυτό, ο σύγχρονος χωρικός σχεδιασμός καλείται να ανταποκριθεί στη διασφάλιση της βιώσιμης χωρικής οργάνωσης, γεγονός που ανακλάται σε όλες τις σύγχρονες εφαρμογές.

Στο εν λόγω Σχέδιο Νόμου όμως, δεν είναι ξεκάθαρη η **σύνδεση του χωρικού σχεδιασμού με τον αναπτυξιακό προγραμματισμό**. Συγκεκριμένα, το πλαίσιο ανάπτυξης των υπεράκτιων αιολικών πάρκων (ΥΑΠ), όπως περιγράφεται στο **Κεφάλαιο Η'**, προβλέπει τον **σχεδιασμό Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης ΥΑΠ** το οποίο «*θέτει τους βασικούς άξονες σε εθνικό επίπεδο για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη, χωροθέτηση, εγκατάσταση και εκμετάλλευση ΥΑΠ, καθώς και μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους εγκατεστημένης ισχύος για Έργα ΥΑΠ. Παράλληλα, περιέχει τις περιοχές που μπορούν να υποδεχτούν Έργα ΥΑΠ ως εν δυνάμει Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ (ΠΟΑΥΑΠ) και προβλέπει σε εκτίμηση της ισχύος Έργων ΥΑΠ που*

μπορεί να εγκατασταθεί σε αυτές» (άρθρο 61, παρ.3). Αν και στην παρ. 1 του άρθρου 61 αναφέρεται ότι ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη των ΥΑΠ τελείται σύμφωνα και με τον χωροταξικό σχεδιασμό της χώρας (συμπεριλαμβανομένων της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής για τον χερσαίο χώρο, του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις ΑΠΕ, της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής για τον Θαλάσσιο Χώρο, των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων κλπ.), **δεν προσδιορίζεται** στο Σχέδιο Νόμου **ποιο είναι το χωρικό σχέδιο που θα ορίσει τις ευρύτερες περιοχές**, εντός των οποίων, το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης των ΥΑΠ θα προτείνει εν δυνάμει Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ (ΠΟΑΥΑΠ). Δεν είναι επίσης αντιληπτό γιατί π.χ. το Ειδικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ δε θα μπορούσε να αναλάβει έναν τέτοιο ρόλο, τη στιγμή που βρίσκεται σε διαδικασία αναθεώρησης και θα υποβληθεί -όπως και το περιγραφόμενο Εθνικό Πρόγραμμα- σε διαδικασία ΣΜΠΕ.

Τέλος, εφόσον η επιλογή του νομοθέτη είναι να υπάρχει ένα διακριτό πλαίσιο κανόνων χωροθέτησης για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα σε εθνική κλίμακα, θα πρέπει να ορίσει τουλάχιστον με σαφήνεια το ειδικότερο πλαίσιο και τις διαδικασίες συντονισμού και εναρμόνισης του προτεινόμενου Εθνικού Προγράμματος με τα κατά περίπτωση Χωροταξικά Πλαίσια του Συστήματος Χωρικού Σχεδιασμού του Ν. 4447/2016.

2. Με το **Κεφάλαιο Γ** τροποποιούνται οι χρήσεις γης στις ζώνες εντός των περιοχών Natura 2000, ενώ έχουν ήδη εκπονηθεί και έχουν τεθεί σε διαβούλευση οι σχετικές Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες σε αρκετές περιοχές (π.χ. Περιφερειακές Ενότητες Ρεθύμνου (μέρους), Ηρακλείου και Λασιθίου) **ανατρέποντας ουσιαστικά τον πρόσφατο περιβαλλοντικό σχεδιασμό**.

Περαιτέρω, **στην παρ. 8 του άρθρου 13**, αναγράφεται ότι: «*Ειδικά ο χαρακτηρισμός και ο καθορισμός των ορίων και των ζωνών σε προστατευόμενες περιοχές, που περιλαμβάνονται σε ζώνη οικιστικού ελέγχου (ΖΟΕ), γίνεται με την πράξη καθορισμού της ΖΟΕ και με τη διαδικασία του άρθρου 29 του ν. 1337/1983 (Α' 33), όπως ισχύει*». Σύμφωνα, όμως, με τον Ν. 4447/2016 όπως ισχύει, και συγκεκριμένα το άρθρο 7, παρ. 8, «*όρια και ρυθμίσεις εγκεκριμένων Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου, που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με το άρθρο 29 του ν. 1337/1983 (Α' 33), περιλαμβάνονται στο περιεχόμενο των ΤΠΣ και μπορεί να τροποποιούνται με τα προεδρικά διατάγματα έγκρισής τους, εφόσον τούτο κρίνεται πολεοδομικώς απαραίτητο για την κάλυψη αναγκών οικιστικής, παραγωγικής ή επιχειρηματικής ανάπτυξης και ανασυγκρότησης εντός της οικείας δημοτικής ενότητας. Μετά από την έγκριση των ΤΠΣ, οι Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου που έχουν ενσωματωθεί σε αυτά, παύουν να ισχύουν ως αυτοτελείς ρυθμίσεις και ισχύουν οι ρυθμίσεις του ΤΠΣ*».

Κατά συνέπεια, δεν είναι κατανοητός ο λόγος που επιλέγεται ένα «παλιό» εργαλείο για τον καθορισμό των ορίων και των ζωνών στις εν λόγω προστατευόμενες περιοχές. Κρίνουμε σκόπιμο να διευκρινιστεί η αναγκαιότητα, και να εξεταστεί ενδεχομένως η περίπτωση χαρακτηρισμού και καθορισμού των ορίων και ζωνών στις εν λόγω περιοχές είτε με ΖΟΕ (εφόσον πράγματι είναι επιθυμητή η χρήση αυτού του εργαλείου) είτε με την έγκριση των ΠΔ για τα Ειδικά ή Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια. Αντίστοιχα, κρίνουμε σκόπιμο να διερευνηθεί η ανάγκη εξαίρεσης από το αντικείμενο της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης και του Π.Δ. των προστατευόμενων περιοχών εκτός από τις περιοχές για τις οποίες έχουν εκδοθεί Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια και εκείνες για τις οποίες έχουν εκδοθεί Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια (προσθήκη στην παρ. 2α περ.α του άρθρου 13).

3. Στο **Κεφάλαιο Ζ**, το άρθρο 58 περιλαμβάνει τον ορισμό της **φέρουσας ικανότητας** ενός χωρικού συστήματος. Περαιτέρω ορίζεται ότι με απόφαση του Υπουργού ΠΕΝ προσδιορίζεται η μεθοδολογία για την εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας, οι βασικές παράμετροι που την καθορίζουν ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εξεταζόμενου κάθε φορά χωρικού συστήματος και τα ανεκτά όρια των δεικτών – στόχων των βασικών παραμέτρων της βιώσιμης ανάπτυξής του.

Είναι κοινώς παραδεκτό ότι η φέρουσα ικανότητα (*carrying capacity*) ενός χωρικού συστήματος αποτελεί σημαντικό εργαλείο στον χωρικό και περιβαλλοντικό σχεδιασμό και ως εργαλείο θα πρέπει να έχει ευελιξία και να μην αποτελεί πανάκεια. Έως τώρα, δεν υπήρχε σαφής τρόπος υπολογισμού της και ο προσδιορισμός της αφηνόταν στη διακριτική ευχέρεια του μελετητή (με βάση ποιοτικές και ποσοτικές παραμέτρους).

Αν και ο καθορισμός της μεθοδολογίας προσδιορισμού της φέρουσας ικανότητας κρίνουμε ότι είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, θα πρέπει να επισημάνουμε πως, ως εργαλείο, θα πρέπει να είναι **ευέλικτο** και **ελαστικό** εφόσον λαμβάνει υπόψη παραμέτρους κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές οι οποίες είναι μεταβλητές και όχι στατικές. Σε κάθε περίπτωση, ο ΣΕΜΠΧΠΑ θα τοποθετηθεί επί του θέματος με την έκδοση της σχετικής υπουργικής απόφασης.

Τέλος, ο ΣΕΜΠΧΠΑ επιθυμεί να επισημάνει για ακόμη μια φορά ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό οι διαδικασίες διαβούλευσης να είναι **ουσιαστικές** και όχι τυπικές, με συμμετοχή όλων των επιστημονικών φορέων, οργανώσεων και πολιτών, γεγονός που προϋποθέτει **επαρκή χρόνο** και στοχευμένη πληροφόρηση.

Με εκτίμηση,

Εκ μέρους του Δ.Σ.,

Η Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

Αιμιλία Αλεξανδροπούλου

Νικόλαος Κουκούλας